

PREDGOVOR

Informatika (engleski: *information science, informatics*) je nauka koja se bavi razvojem, strukturiranjem, obradom, skladištenjem i prijenosom informacija. Imenicu „Informatik“ je 1957. godine stvorio njemački kibernetičar Karl Steinbuch (1917 – 2005) kombinirajući imenice „informacija“ i „automatika“. Pojam informatika je usko vezan sa pojmom računarstvo, ali to nisu riječi istog značenja. Informatika se bavi informacijom u najširem smislu te riječi, dok se računarstvo bavi svime što je povezano s računarima (hardver, softver, programiranje, povezivanje u mreže...). Informatika je jedna od najmlađih ali i najsloženijih naučnih disciplina. Razvila se kao samostalna naučna disciplina šezdesetih godina prošlog vijeka u SAD i Velikoj Britaniji. Nastala je objedinjavanjem dostignuća iz većeg broja nauka kao: formalna logika, matematika, teorija informacija, elektronika i drugih, što je čini veoma kompleksnom. Informatička tehnologija sama za sebe nije dovoljna, pa su vremenom nastali organizaciono uređeni, svrhoviti i sistematizovani skupovi aktivnosti, postupaka, metoda i tehnologija za prikupljanje, obradu, čuvanje i distribuciju podataka i informacija, nazvani **informacioni sistemi**. Primjeri su finansijski informacioni sistem, bibliotečki informacioni sistem, zdravstveni informacioni sistem i drugi. Njihovoj izgradnji prethodi informatička pismenost, što podrazumijeva posjedovanje znanja o tome kako naći, razumjeti, procijeniti i najbolje iskoristiti najnovije informacije koje su na raspolaganju da bi se riješio određeni problem ili donijela odluka o adekvatnoj aktivnosti. Ovaj Rječnik je jedan mali doprinos razvoju informatičke pismenosti.

U teoriji i praksi savremene informacione tehnologije ima mnogo kratica, stručnih i žargonskih izraza čije pravo značenje treba znati u teoriji i praktičnoj primjeni. Nove tehnologije, metode, uređaji i usluge su stalni izvor novih termina. Ovaj Rječnik sadrži značenje preko 6.000 odrednica iz oblasti informatike i informacionih sistema na danas uobičajenom engleskom jeziku i napisan je s namjerom da se početnicima, studentima ali i iskusnim korisnicima olakša snalaženje u komplikovanoj tehnologiji. Zadržana su objašnjenja i starih pojmova koji se odnose na danas prevaziđenu tehnologiju, npr. *Modem, Floppy disk drive, ISDN...*, jer njihovo poznavanje može biti

korisno da bi se bolje razumio napredak koji donose novi uređaji i tehnologije. U Rječniku su objašnjeni i neki najnoviji pojmovi, kao npr. *Artificial intelligence, Machine learning, Blockchain, Quantum computing, Internet of things, Cloud computing, Big data...*, ali autor je svjestan i nedostataka u Rječniku jer se informatika tako brzo razvija da neki najnoviji uobičajeni izrazi i kratice do prije kratkog vremena nisu bili ni stvoreni ni uobičajeni u praksi.

Moderno doba omogućava brzo snalaženje i traženje podataka i informacija gotovo promptno, sad i ovdje, putem online tehnologije i pretraživačkih alata, ali knjiga i dalje ima svoje mjesto na policama. I ovaj Rječnik će biti dostupan u štampanom izdanju i na internetu uz napomenu da je mnogima i dalje draže šuštanje stranica knjige nego klikanje mišem.

Informacija je „nafta 21. stoljeća“ pa će se čitalac osjećati bar malo „bogatijim“ nakon prelistavanja stranica ovog Rječnika.

AUTOR